

GRAŻYNA BORYS

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

PROMOCJA POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie

Przedmiotem artykułu jest prezentacja i analiza innowacyjnego Programu NF, będącego połączeniem programu priorytetowego NFOŚiGW – *Poprawa efektywności energetycznej. Część 4) Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach* oraz nowego instrumentu finansowego Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju *Program Finansowania Zrównoważonej Energii dla MŚP II*. Celem artykułu jest ocena znaczenia Programu NF dla pobudzania inwestycji w energooszczędność w sektorze MSP w najbliższych latach. Kryteriami tej oceny stał się: wybór modelu złożonej struktury instytucjonalnej programu, sposób naboru beneficjentów i projektów do programu, sposób redystrybucji środków pomocowych dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz rodzaj i intensywność pomocy.

Artykuł ma przede wszystkim charakter aplikacyjny. Przy jego opracowaniu posłużono się metodą krytycznej analizy obowiązującego ustawodawstwa z zakresu polityki klimatycznej oraz ram finansowych i instytucjonalnych Programu NF.

Słowa kluczowe: polityka klimatyczna, efektywność energetyczna, pomoc publiczna

Wprowadzenie

Głównymi celami europejskiej polityki gospodarczej jest ograniczenie emisji dwutlenku węgla i innych gazów cieplarnianych, zmniejszenie wydobycia surowców energetycznych oraz ograniczenie importu surowców i energii z państw trzecich. Cele te są przedmiotem licznych rodzajów polityki i inicjatyw ustawodawczych Komisji Europejskiej, w tym pakietu klimatyczno-energetycznego, *Strategii Europa 2020 – Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* oraz *Energia 2020 – Strategii na rzecz konkurencyjnego zrównoważonego i bezpiecznego sektora energetycznego*. Emisje związane z wytwarzaniem energii z konwencjonalnych surowców energetycznych stanowią niemal 80% całkowitej emisji dwutlenku węgla – podstawowego, powszechnie występującego gazu cieplarnianego. Stąd jednym z głównych celów europejskiej polityki gospodarczej jest redukcja całkowitego zużycia energii w Unii Europejskiej o 20% do 2020 roku w stosunku do prognoz wykonanych w 2005 roku, zakładają-

cych postępowanie według wcześniejszych schematów (*BAU – Business as Usual*). Efektywne zużycie energii powinno przyczyniać się do osiągnięcia tego celu.

W ostatnich dwóch dekadach Polska dokonała dużego postępu w dziedzinie poprawy efektywności energetycznej, jednak nadal energochłonność pierwotna PKB Polski, wyrażona w cenach stałych (rok bazowy to 2005) oraz parytecie siły nabywczej, jest wyższa o 19% od średniej europejskiej¹. Z uwagi na to, że inwestycje w poprawę efektywności energetycznej są relatywnie tanie i dość szybko przynoszą oczekiwane efekty, poprawa efektywności energetycznej została uznana za priorytetowy kierunek przyjętej przez Radę Ministrów w listopadzie 2009 roku *Polityki energetycznej Polski do 2030 roku*². Za cele tej polityki obrano: dążenie do zero-energetycznego rozwoju gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną oraz konsekwentne zmniejszanie energochłonności krajowej gospodarki do poziomu notowanego w UE-15.

Realizacji tych celów powinno służyć m.in.:

- ustanowienie narodowego celu wzrostu efektywności energetycznej (osiągnięcia do 2016 r. oszczędności energii finalnej w ilości nie mniejszej niż 9% w stosunku do średniego zużycia energii w ciągu roku, przy czym uśrednienie obejmować będzie lata 2001–2005),
- wprowadzenie systemowego mechanizmu wsparcia dla osiągnięcia narodowego celu przez opracowanie, systematyczną aktualizację i realizację Krajowego Planu Działań dla efektywności energetycznej,
- wsparcie inwestycji w zakresie efektywności energetycznej przy zastosowaniu kredytów preferencyjnych i dotacji ze środków krajowych i europejskich.

Przedmiotem opracowania jest priorytetowy, innowacyjny program NFOŚiGW z zakresu poprawy efektywności energetycznej – *Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach (Program NF)* oraz nowy instrument finansowy Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju – *Program Finansowania Zrównoważonej Energii dla MŚP II*. Celem artykułu jest ocena znaczenia tego Programu NF dla rozwoju inwestycji w energooszczędność w sektorze MSP do 2016 roku.

Pojęcie efektywności energetycznej i przesłanki jej promocji w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

T. Skoczkowski określa efektywność energetyczną jako: „obniżenie zużycia energii pierwotnej, mające miejsce na etapie zmiany napięć, przesyłu, dystrybucji lub zużycia końcowego energii, spowodowane zmianami technologicznymi, zmianami ekonomicznymi, zapewniające taki sam lub wyższy poziom komfortu lub usługi. Rozwiązania zwiększające efektywność końcowego zużycia energii powodują obniżenie zużycia zarówno energii pobieranej przez użytkowników końcowych,

¹ Dla energochłonności finalnej PKB różnica jest nieznacznie mniejsza i wynosi 18% pomiędzy Polską a średnią dla UE-27. Por. *Efektywność wykorzystania energii w latach 2001–2011*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013, s. 13.

² Załącznik do uchwały nr 202/2009 RM z 10.11.2009 r., www.mg.gov.pl.

jak i energii pierwotnej”³. W bardziej ogólny sposób efektywność energetyczna jest definiowana na gruncie prawa europejskiego, gdzie określa się ją jako: „stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii”⁴. Zgodnie z art. 3 ustawy o efektywności energetycznej przez to pojęcie należy rozumieć: „stosunek uzyskanej wielkości efektu użytkowego danego obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, do ilości zużycia energii przez ten obiekt, urządzenie techniczne lub instalację, niezbędnej do uzyskania tego efektu”⁵.

Osiągnięcie założonego, narodowego celu poprawy efektywności energetycznej wymaga uruchomienia całego potencjału tej poprawy mieszczącego się w trzech obszarach:

- sektorze wytwarzania energii,
- w przesyłce i dystrybucji energii oraz
- końcowym wykorzystaniu energii.

Poprawa efektywności energetycznej w trzecim z wymienionych obszarów zależy przede wszystkim od świadomości wagi problemu i dyktowanych tą świadomością zachowań przedstawicieli gospodarstw domowych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek sektora publicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstw⁶.

Z badań Krajowej Izby Gospodarczej nad *Motywacjami i barierami dla poprawy efektywności energetycznej w MŚP* wynika, że większość firm, bez względu na wielkość i branżę, uznaje wykorzystanie energii za ważny problem, ale nie ma możliwości powierzenia go dedykowanej osobie – generalnie nikt za niego nie odpowiada. Jedynie 7% firm poddanych badaniu przeprowadziło audyt energetyczny. Aż 78% firm nie rozważa wprowadzenia systemu zarządzania energią. Firmy w pokrycie kosztów inwestycji proefektywnościowych angażują przede wszystkim własne środki. Większość firm przyznaje, że poprawa efektywności energetycznej jest dla nich korzystna finansowo, ale tylko ok. 1/5 z nich mierzy te rezultaty. Tylko ułamek wskazań dotyczył finansowania inwestycji przez firmę świadczącą usługi energetyczne w zamian za udział w poczynionych inwestycjach (*ESCO – Energy Service Companies*)⁷. Z badań jednoznacznie wynika, że brak wiedzy, informacji oraz wsparcia finansowego są głównymi barierami w poprawie efektywności energetycznej małych i średnich przedsiębiorstw.

³ Witryna internetowa Projektu Inteligentna Energia – Projekt CHANGE, <http://change.kig.pl> (15.11.2014).

⁴ Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 5.04.2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 114.

⁵ Ustawa z 4.03.2011 r. o efektywności energetycznej, DzU 2011, nr 94, poz.551.

⁶ K. Prandecki, *Kształtowanie polityki ochrony środowiska i polityki energetycznej – refleksje w perspektywie 2020*, w: *Innowacyjna Polska w Europie 2020. Szanse i zagrożenia trwałego rozwoju*, red. U. Płowiec, PWE, Warszawa 2010, s. 450.

⁷ www.kig.pl/naszglos/badania (19.11.2014).

Rodzaj i zakres wsparcia poprawy efektywności energetycznej w sektorze małych i średnich przedsiębiorstwach

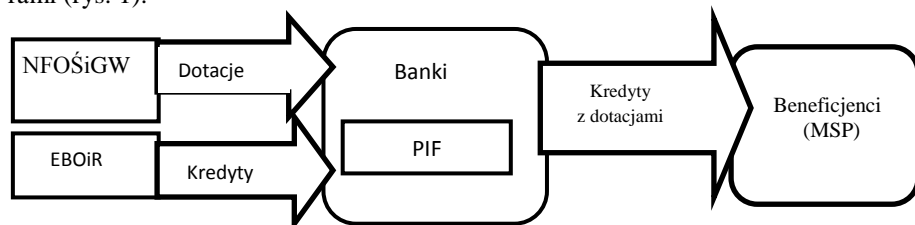
W 2014 roku uruchomiono **Program NF**, którego głównym celem jest:

- ograniczenie zużycia energii w wyniku realizacji inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz termomodernizacji budynków, w tym polegających na zastosowaniu odnawialnych źródeł energii w sektorze małych i średnich przedsiębiorstwach,
- zmniejszenie emisji dwutlenku węgla poprzez finansowanie inwestycji energooszczędnych w małych i średnich przedsiębiorstwach.

W uruchomienie programu NF zaangażowały się dwie instytucje. Jedną z nich jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który przeznaczył 60 mln zł na nowy program priorytetowy *Poprawa efektywności energetycznej. Część 4) inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach*, a drugą – Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), który opracował nowy instrument finansowy stanowiący *Program Finansowania Rozwoju Energii Zrównoważonej w Polsce II*, przeznaczony do współfinansowania **Programu NF** w kwocie 200 mln euro. Program będzie wdrażany w latach 2014–2016, przy czym alokacja środków programu będzie się odbywać w latach 2014–2015, a wydatkowanie środków – do 31 grudnia 2016 roku.

Wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej w sektorze MSP przyjęło formę kredytu z dotacją. Komponent dotacyjny zostanie sfinansowany przez Narodowy Fundusz. Obejmuje on dotacje na inwestycje dla projektów z zakresu efektywności energetycznej lub z zakresu termomodernizacji oraz – opcjonalnie dotacje na wdrożenie systemu zarządzania energią. Środki finansowe na realizację dotacji będą przekazywane bankom, które zawarły umowę o współpracy z NFOŚiGW, po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury ich wyboru. Dotacje będą dostępne dla beneficjentów, którzy otrzymali kredyty na finansowanie kwalifikowanych projektów po pozytywnej ich weryfikacji. Będą one udostępniane dla małych i średnich przedsiębiorstw do wyczerpania limitów przyznanych bankom.

Komponent kredytowy zostanie sfinansowany przez banki, które zawarły umowę o współpracy z Narodowym Funduszem. Źródłem finansowania kredytów mogą być środki własne banków lub pożyczki udzielane przez EBOiR. W ramach realizacji instrumentu, EBOiR utworzy linie kredytowe dla wybranych banków (pośredniczących instytucji finansowych – PIF), zgodnie z jego polityką i procedurami (rys. 1).

Rysunek 1. Przepływy finansowe w ramach Programu NF i Instrumentu EBOiR-u

Źródło: opracowanie własne.

Banki/pośredniczące instytucje finansowe będą identyfikować, oceniać i wybierać kwalifikujące się projekty i beneficjentów oraz będą przygotowywały i zawierały umowy kredytowe zgodnie z wytycznymi **Programu NF**/nowego instrumentu finansowego oraz przeprowadzą proces weryfikacji projektów.

Kredyty będą udzielane na zasadach komercyjnych. Środki na dotacje w ramach **Programu NF** podlegają przepisom dotyczącym pomocy publicznej. Dotacje udzielane będą jako pomoc *de minimis*, na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*⁸.

Beneficjentami **Programu NF** mogą zostać podmioty prywatne, utworzone na podstawie polskich przepisów i prowadzące działalność w Polsce, przy czym muszą one spełniać kryteria definicji MSP zgodnie z zaleceniem Komisji z 6 maja 2003 roku⁹. Zgodnie z art. 1 Zalecenia, za przedsiębiorstwo uznaje się każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego formy prawnej. Obejmuje on w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz formy rodzinne, prowadzące działalność rzemieślniczą lub inne rodzaje działalności oraz spółki cywilne lub stowarzyszenia regularnie prowadzące działalność gospodarczą. Na podstawie art. 2 tego Zalecenia na kategorię przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (MSP) składają się przedsiębiorstwa, które zatrudniają nie więcej niż 250 osób, i których roczne obroty nie przekraczają 50 mln euro, i/lub których roczna suma bilansowa nie przekracza 43 mln euro. Jednocześnie beneficjent musi działać zgodnie z przepisami polskiego prawa ochrony środowiska, respektować przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych i ochrony zdrowia i przepisów BHP.

W ramach **Programu NF** do dofinansowania kwalifikują się następujące przedsięwzięcia:

- a) inwestycje LEME – przedsięwzięcia obejmujące realizację działań inwestycyjnych w zakresie:
 - poprawy efektywności energetycznej i/lub zastosowania odnawialnych źródeł energii,
 - termomodernizacji budynku/ów i/lub zastosowania odnawialnych źródeł energii;
- b) inwestycje wspomagające – przedsięwzięcia obejmujące realizację działań inwestycyjnych, które nie kwalifikują się jako inwestycje LEME, w zakresie:
 - poprawy efektywności energetycznej i/lub odnawialnych źródeł energii, w wyniku których zostanie osiągnięte minimum 20% oszczędności energii,
 - termomodernizacji budynku/ów i/lub odnawialnych źródeł energii, w wyniku których zostanie osiągnięte minimum 30% oszczędności energii.

Inwestycje LEME to inwestycje realizowane przez zakup materiałów/urządzeń/technologii zamieszczonych na Liście LEME (ang.: *List of Eligible-Materials and Equipment*). Finansowanie przedsięwzięć pierwszej grupy w formie

⁸Dz.Urz.UE L 352 z 24.12.2013.

⁹Zalecenie Komisji z 6.05.2003 r. dotyczące definicji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (tekst mający znaczenie dla EOG). Dz.Urz. L 124 z 20.05.2003.

kredytu z dotacją nie przekracza 250 000 euro, drugiej zaś 1 000 000 euro. Intensywność dofinansowania obu tych grup inwestycji zaprezentowano w tabeli 1.

Tabela 1

Intensywność dofinansowania w ramach Programu NF

Wysokość dotacji	Beneficjent
Dotacja inwestycyjna	
10% kapitału kredytu wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych	beneficjenci spełniający kryteria kwalifikowalności, z uwzględnieniem pomyślnie zwerifikowanych inwestycji LEME lub inwestycji wspomagających
15% kapitału kredytu wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych	beneficjenci spełniający kryteria kwalifikowalności, z uwzględnieniem pomyślnie zwerifikowanych inwestycji wspomagających, którzy przeprowadzili audyt energetyczny oraz wdrożyli zalecane w ramach tego audytu działania dotyczące efektywnego wykorzystania energii
Dotacja na wdrożenie systemu zarządzania energią (SZE)	
dodatkowo 15% kapitału kredytu na pokrycie poniesionych kosztów wdrożenia SZE, jednak nie więcej niż 10 000 zł	beneficjenci spełniający kryteria kwalifikowalności, z uwzględnieniem pomyślnie zwerifikowanych inwestycji wspomagających, którzy dodatkowo wdrożyli system zarządzania energią

Zródło: opracowanie własne na podstawie informacji o programie zamieszczonej na stronie internetowej NFOSiGW, <http://nfosigw.gov.pl>.

Nie mniej istotne od wsparcia finansowego inwestycji energooszczędnych w sektorze MSP jest pomoc techniczna (usługi doradcze) dla przedsiębiorstw aplikujących o pomoc publiczną. Pomoc ta polega w szczególności na:

- przeprowadzeniu oceny projektu i sporządzenia raportu z oceny projektu,
- przeprowadzeniu oceny energetycznej i sporządzeniu streszczenia oceny energetycznej,
- przeprowadzenia audytu energetycznego oraz sporządzeniu raportu z audytu energetycznego,
- przeprowadzeniu weryfikacji projektu i sporządzenia certyfikatu z przeglądu z weryfikacji zakończonego projektu (certyfikat PWZP).

Aplikacja o pomoc publiczną na inwestycje LEME wiąże się z koniecznością sporządzenia certyfikatu PWZP, natomiast aplikacja o pomoc publiczną na inwestycje wspomagające wymaga sporządzenia raportu z oceny projektu, streszczenia oceny energetycznej i sporządzenia certyfikatu PWZP, a w przypadku przedsięwzięć związanych z termomodernizacją także sporządzenia raportu z audytu energetycznego.

Czynności związane z pomocą techniczną wykonywane są przez: certyfikowanych Ekspertów ds. Energetyki i Audytorów ds. Energetyki (gdy kredyty udzielane są z własnych środków banków) lub Konsultantów ds. Projektów i Konsultantów ds. Weryfikacji (gdy kredyty udzielane są przy zaangażowaniu finansowym EBOiR-u).

W pierwszym przypadku pomoc techniczna może być odpłatna bądź nieodpłatna, w drugim jest nieodpłatna. Usługi Konsultantów ds. Projektów i Konsultantów ds. Weryfikacji są kontraktowane przez EBOiR i finansowane przez UE.

Ocena promocji poprawy efektywności energetycznej w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

Ocena **Programu NF** dla pobudzania inwestycji energooszczędnych w sektorze MSP zostanie przeprowadzona z punktu widzenia pięciu kryteriów: sposobu naboru beneficjentów, sposobu naboru projektów, sposobu redystrybucji środków pomocowych, wyboru złożonej struktury instytucjonalnej programu oraz rodzaju i intensywności oferowanej pomocy publicznej.

Po pierwsze, należy zauważyć, że do programu kwalifikowani są beneficjenci, którzy nie tylko mają zdolność kredytową, ale działają w sposób społecznie odpowiedzialny, tzn. zgodnie z wymogami prawa ochrony środowiska, respektują przepisy dotyczące ubezpieczeń społecznych i ochrony zdrowia oraz przepisów BHP.

Po drugie, podkreślenia wymaga, że do programu kwalifikowane są projekty wspierające konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, gdyż uwzględniają równocześnie aspekty środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Realizacja tych projektów prowadzi do obniżki emisji CO₂, odpowiedzialnego za występowanie efektu klimatycznego (aspekt środowiskowy), a równocześnie do obniżki kosztów zakupu energii przez przedsiębiorstwa sektora MSP, co powinno skutkować wzrostem efektywności ich działalności (efekt ekonomiczny). Wdrożenie projektów przyczyniać się będzie do zmniejszenia społecznych konsekwencji zmian klimatycznych, w tym przede wszystkim zdrowotnych.

Po trzecie, warto podkreślić, że Program NF ma złożoną strukturę instytucjonalną, gdyż uczestniczą w nim – obok NFOŚiGW, EBOiR-u, banków/pośredniczących instytucji finansowych – także: Certyfikowani Audytorzy ds. Energetyki/Certyfikowani Eksperti ds. Energetyki, Konsultanci ds. Projektu, Konsultanci ds. Weryfikacji, którzy zapewniają niezwykle istotne techniczne wsparcie beneficjentom z sektora MSP. Wspomniani beneficjenci z reguły nie dysponują dostatecznymi informacjami, wiedzą i umiejętnościami do przeprowadzenia trafnej i rzetelnej oceny efektywności, wykonalności i użyteczności aplikowanego projektu.

Po czwarte, redystrybucja pomocy publicznej za pośrednictwem/pośredniczących instytucji finansowych, dysponujących licznymi oddziałami na obszarze całego kraju umożliwia dotarcie z promocją do szerokiej grupy przedsiębiorstw z sektora MSP, a przynajmniej tych, którzy w tych instytucjach mają rachunki bankowe.

I wreszcie, **Program NF** oferuje zróżnicowane przedmiotowo wsparcie na rzecz inwestycji energooszczędnych (projekty z zakresu efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji), a co ważniejsze – w zależności od stopnia złożoności i wielkości projektu – umożliwia wybór jednej z dwóch ścieżek jego realizacji:

- ścieżka 1: inwestycje LEME,
- ścieżka 2: inwestycje wspomagające.

Trudno natomiast na etapie wdrażania programu ocenić intensywność pomocy publicznej w zakresie promocji efektywności energetycznej w małych i średnich przedsiębiorstwach. Będzie to możliwe dopiero po jego zakończeniu.

Podsumowanie

Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią siłę napędową naszej gospodarki. Skupienie uwagi na energooszczędnych inwestycjach MSP jest istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju Polski oraz wypełniania naszych zobowiązań w kontekście europejskiej polityki gospodarczej i klimatycznej. **Program NF** jest wyrazem aktywności największej instytucji sektora finansów publicznych współfinansującej projekty na rzecz ochrony środowiska realizowane w sektorze MSP. NFOŚiGW uruchamiając własne środki na promocję wzrostu efektywności energetycznej przyczynia się także do rozwoju rynku finansowania projektów energooszczędnych z udziałem podlegających zwrotowi środków zagranicznych. Narodowy Fundusz przyczynia się do wzrostu opłacalności inwestowania w najlepsze dostępne technologie energooszczędne oraz pośrednio do wzrostu innowacji w tej sferze. Konstrukcja **Programu NF** stwarza szansę na zmniejszenie wyspecyfikowanych wyżej barier wzrostu efektywności energetycznej małych i średnich przedsiębiorstw.

Literatura

- Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 5.04.2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (tekst mający znaczenie dla EOG), Dz.U. L 114.
- Efektywność wykorzystywania energii w latach 2001–2011*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013.
- Motywacje i bariery dla poprawy efektywności energetycznej MŚP*, www.kig.pl/naszglos/badania.
- Polityki energetycznej Polski do 2030 r.*, załącznik do uchwały nr 202/2009 RM z 10.11.2009 r., www.mg.gov.pl.
- Prandecki K., *Kształtowanie polityki ochrony środowiska i polityki energetycznej – refleksje w perspektywie 2020*, w: *Innowacyjna Polska w Europie 2020. Szanse i zagrożenia trwałego rozwoju*, red. U. Płowiec, PWE, Warszawa 2010.
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Dz.Urz. UEL 352 z 24.12.2013.
- Ustawa z dnia 4 marca 2011 r. o efektywności energetycznej, DzU 2011, nr 94, poz. 551.
- Zalecenie Komisji z 6.05.2003 r. dotyczące definicji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (tekst mający znaczenie dla EOG). Dz.Urz. L 124 z 20.05.2003.

THE PROMOTION OF ENERGY EFFICIENCY IMPROVEMENT IN SME SECTOR**Summary**

The study presents and analyses an innovative National Fund Program representing the combination of a priority National Fund of Environment Protection and Water Management program entitled “Energy efficiency improvement. Part 4) Energy efficiency investments in small and medium enterprises” and a new financing instrument of the European Bank for Reconstruction and Development entitled “The Program for Sustainable Energy Financing for SME II”. Its purpose is to assess the importance of the NF Program in terms of stimulating energy efficient investments in SME sector in the years to come. The following criteria were considered in the assessment: model selection of complex institutional structure of the Program, the method for selecting beneficiaries and projects for the Program, the method of aid redistribution for small and medium enterprises, as well as aid type and intensity.

The article is primarily of application nature. It was prepared based on critical analysis of the legislation in force regarding climate policy and also the financial and institutional framework of NF Program.

Keywords: climate policy, energy efficiency, public aid

Translated by Hanna Fujak